

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-2.054.19.2024
Warszawa, 18 lutego 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 4996 Postów na Sejm RP: Pana Marka Krzakały, Pani Urszuli Augustyn i Pani Zofii Czernow, w sprawie konserwacji rowów melioracyjnych, przepustów i innych urządzeń odprowadzających wodę z nieruchomości prywatnych, przekazuję poniżej stosowne informacje przygotowane we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie (dalej PGW Wody Polskie).

Ad. 1. Czy planowane są kontrole rowów melioracyjnych i urządzeń wodnych na terenach prywatnych, mające na celu zweryfikowanie ich stanu technicznego? Ile takich kontroli przeprowadziło PGW WP w ostatnich dwóch latach i ile nałożono kar?

Zgodnie z przekazanymi przez PGW Wody Polskie informacjami oględziny rowów melioracyjnych i urządzeń wodnych na terenach prywatnych, mające na celu zweryfikowanie ich stanu technicznego, są przeprowadzane wyłącznie podczas zbierania materiału dowodowego w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych lub rozpoznania sprawy w związku ze zgłoszeniami dotyczącymi nieprawidłowości w utrzymywaniu urządzeń melioracji wodnych. Wyłączną podstawą prawną, umożliwiającą PGW Wody Polskie na kontrolę urządzeń melioracji wodnych, w tym ich stanu technicznego, jest postępowanie administracyjne, które organ, tj. dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, wszczyna z urzędu na podstawie uzyskanej informacji dotyczącej braku konserwacji przedmiotowych urządzeń oraz ich złego stanu technicznego. Przedmiotowa kontrola jest przeprowadzana w formie oględzin, przy udziale stron postępowania, stanowiących element postępowania administracyjnego w zakresie art. 206¹ Prawa wodnego.

Jednocześnie informuję, że w zakresie stanu technicznego urządzeń melioracji wodnych PGW Wody Polskie nie nakładało grzywien w drodze mandatu karnego.

Ad. 2. Jakie środki w skali rocznej są przewidziane przez PGW Wody Polskie lub inne instytucje w celu wsparcia właścicieli gruntów w zakresie konserwacji rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych?

---

¹ Art. 206. [Decyzja o obowiązku utrzymywania urządzeń melioracji wodnych] Jeżeli obowiązek, o którym mowa w art. 205, nie jest wykonywany, właściwy organ Wód Polskich ustala, w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntów, szczegółowe zakresy i terminy jego wykonywania.

Należy zauważyć, że co do zasady urządzenia melioracji wodnych nie stanowią majątku Skarbu Państwa, lecz podmiotów prywatnych, gdyż ich funkcjonowanie jest ukierunkowane na regulację stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwianiu jej uprawy.

Ministerstwo Infrastruktury nie dysponuje własnymi funduszami na cele finansowania podmiotów trzecich, innych niż podmioty podległe lub nadzorowane realizujące zadania z obszaru gospodarki wodnej. Z kolei podległe Ministrowi Infrastruktury PGW Wody Polskie nie pełni funkcji jednostki finansującej i nie ma nałożonych tego typu zadań.

Niemniej jednak budżet państwa, w ramach rezerw celowych dla spółek wodnych dysponuje środkami, które są przeznaczone na konserwację urządzeń melioracyjnych. Na podstawie wniosków wojewodów oraz w oparciu o przyjęte kryteria, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokonuje podziału środków rezerwy na poszczególne województwa oraz informuje Ministra Finansów i wojewodów o wysokości dostępnych środków. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie przydziela dotacji bezpośrednio spółkom wodnym, jak również nie ma wpływu na podział tych środków przez wojewodów. Wojewodowie samodzielnie ustalają zasady ubiegania się spółek wodnych o dotacje oraz obowiązujące w tym zakresie wymagania oraz występują do Ministra Finansów o przeniesienie środków z rezerwy celowej do budżetu danego wojewody. Od 2017 r., na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dotacje dla spółek wodnych zostały zwiększone do kwoty 40 mln zł.

Ponadto zgodnie z ustawą Prawo wodne, spółki wodne mogą korzystać z pomocy finansowej z budżetów jednostek samorządu terytorialnego na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji. Pomoc finansowa, o której mowa wyżej, polega na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.).

Ad. 3. Czy są dostępne programy dofinansowania na naprawę, odtworzenie lub budowę nowych urządzeń melioracyjnych, z których mogliby skorzystać mieszkańcy miast i gmin, a jeśli tak, to jakie warunki muszą spełniać właściciele gruntów, aby uzyskać taką pomoc?

W ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dalej MRiRW) realizuje projekt B3.3.1. pn. *Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich* związany z racjonalną gospodarką wodną, którego jednym z celów jest adaptacja do zmian klimatu oraz zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich. Zgodnie z przekazanymi przez MRiRW informacjami w obszarze B ww. projektu wsparciem zostały objęte przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, odbudową lub rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz niewielkich urządzeń wodnych (w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania) realizowane na terenach gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców.

Ad. 4. Jakie kroki są podejmowane w celu edukowania właścicieli gruntów o ich obowiązkach związanych z utrzymaniem urządzeń melioracyjnych oraz zagrożeniach wynikających z ich zaniedbania?

Zgodnie z przekazanymi informacjami działania edukacyjne PGW Wody Polskie w zakresie utrzymania urządzeń melioracyjnych polegają głównie na informowaniu właścicieli gruntów o ich obowiązkach wynikających z przepisów prawa, konieczności dokonywania regularnych prac konserwacyjnych, a także potencjalnych zagrożeniach środowiskowych i prawnych wynikających z zaniedbań w trakcie prowadzonego postępowania, wizji w terenie, a także podczas podejmowanych interwencji w oparciu o art. 206 ustawy Prawo wodne.

Ponadto należy wskazać artykuł² oraz informacje udzielane i rozpowszechniane przez PGW Wody Polskie podczas spotkań z uczestnikami Lokalnych Partnerstw Wodnych, przedstawicielami izb rolniczych czy rad powiatów. Ponadto PGW Wody Polskie prowadzi cykl spotkań w ramach kształtowania zasobów wodnych oraz podejmowanych działań wynikających z ustawy Prawo wodne. Spotkania adresowane są do przedstawicieli m.in.: jednostek samorządu terytorialnego, spółek wodnych, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, ośrodków doradztwa rolniczego i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W ramach tych spotkań poruszane są w szczególności kwestie wynikające z przepisów ustawy Prawo wodne, w tym informacje o konsekwencjach nienależytego utrzymania urządzeń wodnych, w tym także urządzeń melioracji wodnych. Ważnym elementem spotkań jest również promowanie spółek wodnych jako formy wspólnej odpowiedzialności za utrzymanie urządzeń wodnych na większych obszarach.

Ad. 5. Jakie jest stanowisko Ministerstwa wobec rozszerzenia kompetencji w zakresie kontroli (np. dla straży gminnych i miejskich) stanu cieków wodnych, urządzeń melioracyjnych i rowów będących na terenach prywatnych wraz z możliwością nakładania kar grzywny?

Zgodnie z art. 205 Prawa wodnego, utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej to obowiązek ten spoczywa na tej spółce. Jeżeli obowiązek, o którym mowa w ww. przepisie nie jest wykonywany, w myśl art. 206 ustawy Prawo wodne właściwy miejscowo dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej PGW Wody Polskie decyduje, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntów, o szczegółowym zakresie i terminie jego wykonywania. Funkcjonalny związek norm z art. 205 i art. 206 Prawa wodnego wskazuje jednoznacznie, że obowiązek ten nakładany jest na podmiot, na którym spoczywa obowiązek należytego utrzymywania urządzenia wodnego, a więc odpowiednio na właściciela gruntów lub spółkę wodną (ewentualnie związek spółek wodnych). W przypadku, gdy przedmiotowa decyzja stała się ostateczna, a nie jest wykonywana przez obowiązane podmioty, organ wydający decyzję ma

---

² <https://www.gov.pl/web/wody-polskie/stan-rowow-melioracyjnych-moze-przyczyniac-sie-do-bilansu-powodziowego>

możliwość egzekwowania tych obowiązków w oparciu o przepisy dotyczące postępowania egzekucyjnego w administracji.

Ad. 6. Jak Ministerstwo odnosi się do sytuacji, w której w przypadku bezskutecznego wzywania właściciela nieruchomości do udroźnienia rowów, urządzeń melioracyjnych lub innych elementów ułatwiających przepływ wody przez nieruchomość gmina ma możliwość dokonywania tego typu czynności na własny koszt, a następnie wnosi o pokrycie poniesionych kosztów u właściciela?

Odnosząc się do postulowanej zmiany Prawa wodnego i przekazania kompetencji nadzoru i kontroli nad wykonywaniem i utrzymywaniem melioracji wodnych gminom oraz umożliwienia gminie wykonywania niezbędnych czynności na własny koszt, a następnie wnoszenie o pokrycie poniesionych kosztów u właściciela należy wskazać, że zaproponowane rozwiązanie może być dość kosztowne dla gminy, gdyż uzyskanie zwrotu kosztów zwykle jest przewlekłe i długotrwałe.

Ponadto zgodnie z art. 191 ust. 1 Prawa wodnego w przypadku nienależytego utrzymywania urządzenia wodnego, którego następstwem jest zmiana funkcji tego urządzenia lub szkodliwe oddziaływanie tego urządzenia na wody lub grunty, organ właściwy w sprawach pozwoleń wodnoprawnych na wykonywanie urządzeń wodnych z urzędu lub na wniosek może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi tego urządzenia przywrócenie poprzedniej funkcji tego urządzenia, wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom lub likwidację szkód. Jednocześnie w myśl ust. 2 ww. przepisu w przedmiotowej decyzji określa się warunki i termin przywrócenia poprzedniej funkcji urządzenia wodnego, wykonania urządzeń zapobiegających szkodom lub likwidacji szkód.

Ad. 7. Jak PGW WP realizują wnioski jednostek samorządu terytorialnego o czyszczenie koryt rzek, potoków i cieków wodnych wskazywanych jako zarośnięte, zagrażające bezpieczeństwu i utrudniające swobodny przepływ wody?

Statutowym zadaniem PGW Wody Polskie jest wykonywanie prac w ramach utrzymywania wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną. Ustawa Prawo wodne obliguje Wody Polskie, jako właściciela publicznych śródlądowych wód powierzchniowych, do utrzymania wód w należytym stanie, przy uwzględnieniu konieczności osiągnięcia celów środowiskowych. PGW Wody Polskie, jako jednostka podległa ministrowi właściwemu ds. gospodarki wodnej, realizuje działania utrzymaniowe w ramach *Programu realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną*. Zawartość *Programu* ma ścisły związek z panującymi warunkami hydrometeorologicznymi oraz charakterem danej zlewni. Na planowanie zadań mają wpływ także wnioski gmin i osób prywatnych, potrzeby w zakresie usuwania skutków powodzi oraz wydawane decyzje nakazowe. Jednostki PGW Wody Polskie, przy rozpatrywaniu złożonych wniosków, podejmują często współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego w szczególności przez wspólne spotkania oraz wizje terenowe, które umożliwiają na omówienie możliwych rozwiązań i doprecyzowanie oczekiwań w tym zakresie. Podjęta współpraca skutkuje często podpisaniem porozumień na potrzeby utrzymania wód lub przekazaniem wykonywania praw właścicielskich w ramach art. 213 Prawa wodnego. Jednocześnie,

w przypadku otrzymania wniosku z jednostek samorządu terytorialnego o wykonanie prac nieuwzględnionych ww. *Programie*, właściwa terenowo jednostka PGW Wody Polskie weryfikuje zgłoszenie w terenie oraz ocenia zasadność realizacji prac, a także określa pilność ich wykonania. Zadania interwencyjne lub awaryjne są wykonywane niezwłocznie w ramach dostępnych środków finansowych lub siłami własnymi PGW Wody Polskie. Pozostałe zadania są wykonywane w przypadku pozyskania dodatkowych środków (np. oszczędności na innych zadaniach) w bieżącym roku lub w latach następnych po zabezpieczeniu środków na ten cel. Istotnym jest, że *Program* jest corocznie aktualizowany, gdyż wymienione powyżej uwarunkowania, a także potrzeby w zakresie utrzymania ulegają zmianie.

Ponadto należy zaznaczyć, że Prawo wodne zobowiązuje PGW Wody Polskie, jako właściciela publicznych śródlądowych wód powierzchniowych płynących, do utrzymania ich w należytym stanie, przy uwzględnieniu konieczności osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, 57, 59 oraz art. 61 ustawy Prawo wodne. Działania utrzymaniowe wód, których katalog określa art. 227 ust. 3 ustawy Prawo wodne, muszą być wykonywane jedynie w razie pilnej i uzasadnionej konieczności z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2021 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.) i ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478.)

Z poważaniem

Dokument podpisany elektronicznie przez:
z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu